

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

İnsana YakıŖır İŖ ve Ekonomik Büyüme

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Dünya nüfusu her geçen gün artış göstermektedir. 2017 verilerine göre dünya nüfusu 7.6 milyar (<http://www.worldometers.info/world-population/>) olarak kayıtlara geçerken, toplumsal refah ve ekonomik büyümede ise, ciddi eşitsizlikler olduğu, özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde/ toplumlarda önemli bir sorun olarak devam etmektedir. Özellikle doğal kaynakların azalması ve hatta tükenmeye yüz tutması, toplumsal ölçekte ciddi krizlere ve çatışmalara neden olmaktadır.

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Dünya son 30 yılda büyük sosyal gelişme ve teknolojik ilerlemelere yaşandı. Yaşanan ekonomik büyümeler, yüz milyonlarca insanın yoksulluktan kurtarılmasına vesile oldu. Bu bağlamda, en acil sosyal ve çevresel zorlukları çözebilecek, yaşam değiştirici bir dijital devrimden yararlanmaktayız. Bütün bu başarılarla rağmen, mevcut kalkınma modellerinde hala kusurlar bulunmaktadır.

Günümüz piyasalarındaki başarısızlık ve eksiklik belirtilerini her yerde görüyoruz. İklim değişikliğinin tetiklediği doğal afetlerin sıklığı 80'li yıllardan bu yana iki misli arttı (FAO,2015)

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Şiddet ve silahlı çatışmalar 2014 yılında GSYİH'nın %9'una mal olurken, biyolojik çeşitlilik kaybı ve eko sistemdeki hasar da yüzde üçü buldu (Ekonomi ve Barış Enstitüsü, 2015). Yüksek karbon altyapısına kendimizi geri döndürülmez, çok zarar verici bir iklim değişikliğine mahkum edecek düzeyde yatırım yapmayı sürdürüyoruz. Dünya ülkelerinde toplumsal eşitsizlik ve gençler arası işsizlik artarken, kadınlar eş işler için erkeklerden ortalama yüzde 25 daha az ücret alıyor (Birleşmiş Milletler Çevre Programı, 2010).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Sosyal Mutabakatı yeniden yapmak şirketlerin herkes gibi vergilerini **şeffafça ödemelerini** ve faaliyet gösterdikleri toplumlara olumlu katkıda bulunmalarını gerektirir. Küresel tedarik zincirleri tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak istihdam edilmiş, toplam 700 milyonu aşkın çalışan vardır (ILO, 2016). Onlara **saygıyla davranmak ve uygun ücretler ödemek daha kapsayıcı bir toplum oluşturup tüketici pazarlarını genişletme** yolunda önemli bir adım olacaktır. Eğitimlerine yatırım yapmak, kadın ve erkeklerin potansiyellerini gerçekleştirmelerine imkan vermek daha yüksek işçilik verimi sayesinde daha ileri gelirler sağlayacaktır. >>>>>>

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Birleşmiş Milletlerin İnsan Hakları Konusunda Rehber İlkelerini uygulamak yoluyla sosyal mutabakatın resmi sektörden gayri resmi sektöre yayılmasını sağlamak da (OHCHR,2011). Pazarlık konusu olmamalıdır. Hala **çağdaş kölelik koşulları altında çalışan 20 ila 40 milyon** (ILO, 2012) ve **tarlalarda, atölyelerde, madenlerde ve çöp tenekelerinde çalışan** ve görülmeden, korunmadan küresel ekonominin büyük bir bölümünü destekleyen 150 milyonu aşkın çocuk bulunmaktadır (ILO, 2013). Bu durum ne sermaye sahipleri, ne de yatırımcı ve tüketicilerin daha fazla görmezden gelemeyeceği hayati bir durumdur.

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Ürün veya Hizmetin Değeri ile ilgili Göstergeler (akt: Gönel, 2002)	
Ürün veya Hizmetin Fiziksel Miktarı	Üretilen veya tüketiciye temin edilen fiziksel birimler cinsinden miktar
Net Satışlar	Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesinin (IASB) kabul ettiği normlar dahilinde yıllık mali raporlarda dolar veya herhangi bir para cinsinden rakamlar
Çevresel Etki Göstergeleri	
Enerji Tüketimi	Toplam enerji tüketimi, elde edilen veya satın alınan enerjiden kullanımları için diğerlerine satılan enerjinin çıkartılması ile elde edilir; kilojule cinsinden ifade edilir
Malzeme Tüketimi	Diğer kaynaklardan elde edilen veya satın alınan tüm malzemelerin ağırlıklarının toplamından oluşur; metrik ton cinsinden ifade edilir.
Su Tüketimi	Kamu malı olarak satın alınan veya yer altı ya da yerüstü sularından elde edilen su toplamıdır; metreküp cinsinden ifade edilir.

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Ozon Tabakasına Zararlı Gazlar (ODS)	Montreal Protokolünde kabul edilen listede havaya karışan gazlardır ve CFC11 muadili metrik ton cinsinden ifade edilir.
Sera Etkisi Yapan Gazlar (GHG)	Kyoto Protokolünde kabul edilen listede havaya karışan ve global ısınmaya yol açan gazlardır ve karbondioksit muadili metrik ton cinsinden ifade edilir.
Diğer Kullanılabilen Göstergeler	
Net Kar/ Kazanç / Gelir	Net satışlardan dönem içinde yapılan tüm harcamaların çıkartılması ile hesaplanır ve yine dolar cinsinden veya herhangi bir yerel para cinsinden ifade edilir.
Havaya Karışan Asidifikasyon	Üretim esnasında havaya karışan asit gazlarının miktarı; kükürtdioksit muadili metrik ton cinsinden ifade edilir.
Toplam Atık	1992 Basel Anlaşmasında listelenen elden çıkartılmaya hazır malzeme veya çöp tabir edilen her türlü atığın toplamı; metrik ton cinsinden ifade edilir.

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Finansal piyasalarının sürdürülebilir kalkınmaya nasıl destek olabilecekleri önemli bir soru olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, sürdürülebilir kalkınma geri ödemesi uzun döneme yayılabilen yatırımlara ihtiyaç duyarken, finans piyasaları esas olarak kısa-dönemli geri ödemesi olan yatırımlara yönelmeyi tercih etmektedir. Sürdürülebilir kalkınma özellikle gelişmekte olan ülkelerde büyük ölçekli yatırımlara dayandırılırken, finans piyasaları gelişmekte olan ülkelerdeki bu tür yatırımlar için yüksek veya ilave risk primleri ile çalışmayı yeğlerler (Gönel, 2002).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Sürdürülebilir kalkınma için gelecek önemlidir, finans piyasaları ise geleceği iskontolamakla meşguldürler ve insanların piyasa-dışı ihtiyaçları veya bugünkü piyasaya dahil olmayan gelecekteki insanların ihtiyaçları, finans dünyasının ilgisini çekmekte zorlanır. Bütün bu olumsuz gibi gözüken hava, 1980'lerin ortalarından itibaren değişmeye başlamıştır. "Yeşil Yatırım" hizmetleri, çevre kaynaklarını israf etmeyen veya aşırı kirliliğe yol açmayan şirketlerin hisselerinden oluşan portföyler hazırlamaya başlar (Gönel 2002).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

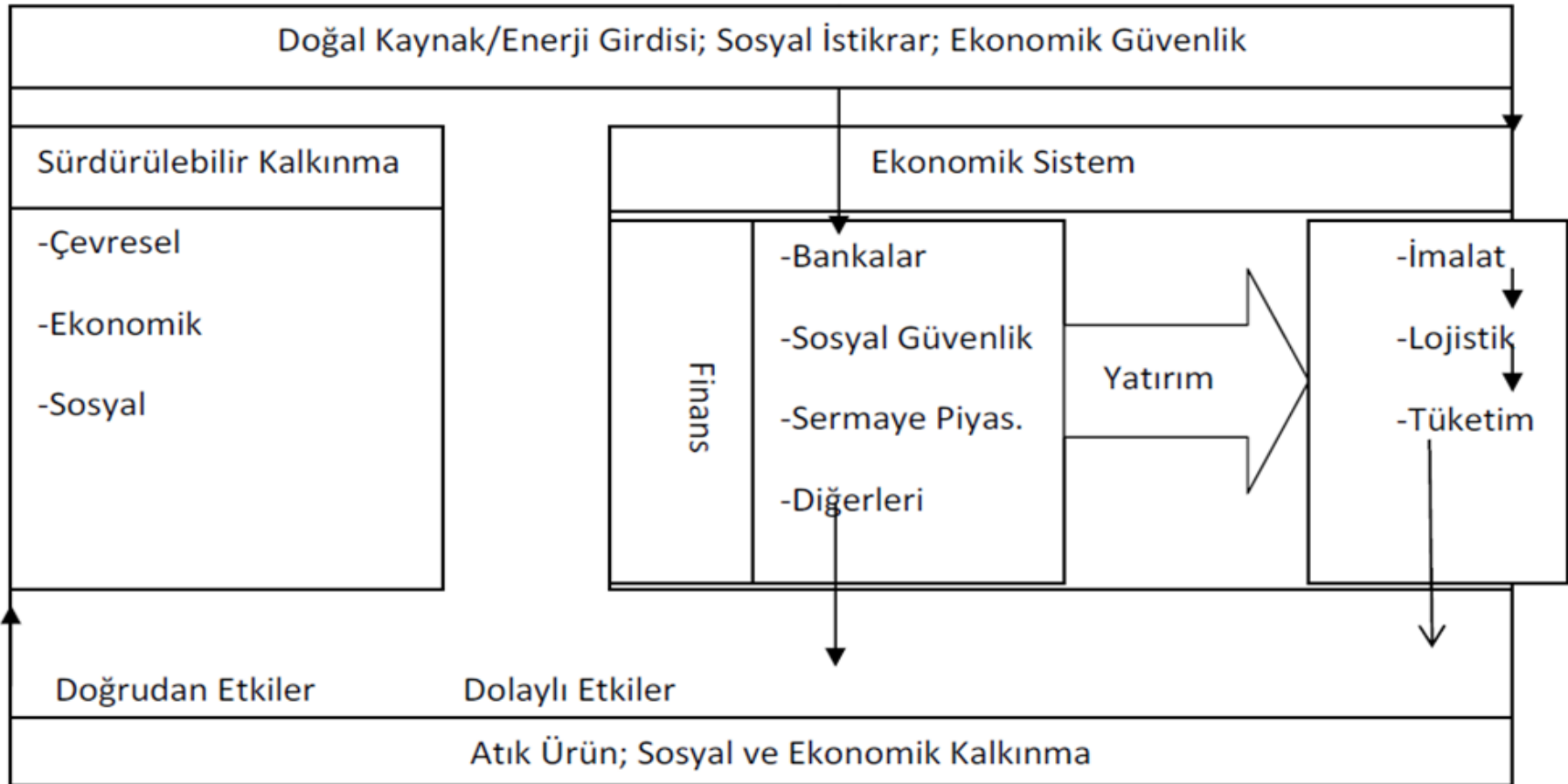
Aksine bir şirketin, tıpkı finansal profilini hazırlaması gibi çevresel profilini oluşturması ve eko-etkinliği sağlayabilmesi için yapabileceği çok şey bulunmaktadır. Genelde eko-etkinliğin sağlanabilmesi için şirketlere 7 temel öneri sunulmaktadır:

1. Ürettiği- sattığı mal ve hizmetlerin malzeme yoğunluğunu azaltmak;
2. Ürettiği ve sattığı mal ve hizmetlerin enerji yoğunluğunu azaltmak;
3. Zararlı malzemenin çevreye yayılmasını azaltmak/önlemek;

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

4. Kullandığı malzemelerin yeniden kullanılabilirliğini sağlamak;
5. Yenilenebilir kaynakların sürekli kullanımını maksimum hale getirmek;
6. Ürünlerinin uzun süre dayanıklılığını sağlamak;
7. Ürettiği ve/veya sattığı mal ve/veya hizmetlerin hizmet yoğunluğunu artırmak. ve böylece daha uzun süre kullanılabilen mal ve hizmetlerin ortaya çıkmasını sağlamak (Gönel 2002).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kaynak: Guo, P. and Yongda, Y. (2010) "Sustainable Financing in China: The Progress and The Future", <http://opim.wharton.upenn.edu/gc/philadelphia/abstract/Guo.pdf>. Erişim: 25 Kasım 2012

(akt: Kanberoğlu, Kara, 2016)

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Çevresel boyutta; atmosferdeki asitlik artışı, ozon, kırsal ve kentsel alanlar, ormanlar, doğal ortam farklılaşmaları, taşıma kapasiteleri tahminleri, su kalitesi, radyasyon, koruma alanları, metal rezervleri, enerji miktarı, biyoçeşitlilik, hayvan popülasyonu, tehlike altındaki canlılar, ağır metaller, toprak kalitesi göstergeleri, tarım arazisi kayıpları yer almaktadır (Briassoulis, 2001:417-18; Anwar,2011: 265/ akt: Kanberoğlu, Kara, 2016).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Ekonomik boyutta; kişi başına gayri safi yurt içi hasıla, gayri safi yurt içi hasılda yatırımların oranı, borçların gayri safi milli hasılaya oranı, dış borçların ihracata oranı, taşıt sayısı, enerji tüketimi, yenilenebilir enerji oranı, hava ulaşımı, taşıma bedelleri, ormansızlaşma, kirlilik azaltım giderleri, seyahatler, boş zamanlar, kişi başına su temini, erozyon, tarımsal üretim, hanelerde enerji kullanımı, karayolları taşımacılığı enerji kullanımı, kentleşme ve besin üretimi yer almaktadır (Briassoulis, 2001:417-18; Anwar,2011: 265/ akt: Kanberoğlu, Kara, 2016).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Sosyal boyutta ise nüfus yoğunluğu ve büyüme oranları, elektriksiz hane halkı yüzdesi, kırsal ve kentsel nüfus dağılımı, bin kişi başına telefon sayısı, hayat beklentisi ve çocuk ölüm oranı gibi unsurlar yer almaktadır (Briassoulis, 2001:417-18; Anwar, 2011: 265/ akt: Kanberoğlu, Kara, 2016). Toplumsal gelir adaletsizliği, ölümler (Özgen, Bindak 2017) ve çevresel bağıntıları da bu kapsama dahil edilebilir.